

////////////////////////////////////

NORMEN EN RICHTWAARDEN 2019

versie juni 2019 – MAP6

////////////////////////////////////

INHOUD

1	Uitscheidingscijfers	3
1.1	Forfaitaire uitscheidingscijfers	3
1.2	Uitscheidingscijfers veevoederconvenant	5
1.3	Uitscheidingscijfers regressie	6
2	Forfaitaire mestsamenstellingen van dierlijke mest.....	7
3	Richtwaarden voor de samenstelling van spuistroom.....	8
4	Bemestingsnormen per gebied.....	8
4.1	Stikstofbemestingsnormen	11
4.1.1	ALGEMEEN REGIME (WATER 1)	11
4.1.2	MET DEROGATIE (WATER 2)	12
4.1.3	KWETSBAAR GEBIED NATUUR	12
4.2	Fosfaatbemestingsnormen	13
4.2.1	FOSFAATKLASSEN	13
4.2.2	FOSFAATVERZADIGDE GEBIEDEN (voorheen fosfaat 1)	14
4.2.3	PERCELEN MET EEN LAAG FOSFAATBINDEND VERMOGEN (voorheen fosfaat 2)	14
5	lijsten groentegroepen.....	15
6	Lijst vanggewassen.....	15
7	Contactgegevens.....	15

1 UITSCHIEDINGSCIJFERS

1.1 FORFAITAIRE UITSCHIEDINGSCIJFERS

Diersoort		Uitscheiding in kg/dier, jaar		NER-D-waarde ¹
		P ₂ O ₅	N	
RUNDVEE				
Melkvee				
Melkkoeien met een melkproductie (in kg melk/jaar) van:				
	maximaal 4 000	26	81	127
	hoger dan 4 000 tot en met 4 250	26,5	83	127
	hoger dan 4 250 tot en met 4 500	27	85	127
	hoger dan 4 500 tot en met 4 750	27,5	87	127
	hoger dan 4 750 tot en met 5 000	28	89	127
	hoger dan 5 000 tot en met 5 250	28,5	91	127
	hoger dan 5 250 tot en met 5 500	29	93	127
	hoger dan 5 500 tot en met 5 750	29,5	95	127
	hoger dan 5 750 tot en met 6 000	30	97	127
	hoger dan 6 000 tot en met 6 250	31	99	127
	hoger dan 6 250 tot en met 6 500	31,5	101	127
	hoger dan 6 500 tot en met 6 750	32,5	103	127
	hoger dan 6 750 tot en met 7 000	33	105	127
	hoger dan 7 000 tot en met 7 250	34	107	127
	hoger dan 7 250 tot en met 7 500	34,5	109	127
	hoger dan 7 500 tot en met 7 750	35,5	111	127
	hoger dan 7 750 tot en met 8 000	36	113	127
	hoger dan 8 000 tot en met 8 250	37	115	127
	hoger dan 8 250 tot en met 8 500	37,5	117	127
	hoger dan 8 500 tot en met 8 750	38,5	119	127
	hoger dan 8 750 tot en met 9 000	39	121	127
	hoger dan 9 000 tot en met 9 250	40	123	127
	hoger dan 9 250 tot en met 9 500	40,5	125	127
	hoger dan 9 500 tot en met 9 750	41,5	127	127
	hoger dan 9 750 tot en met 10 000	42	129	127
	hoger dan 10 000	43	131	127
Vervangingsvee jonger dan 1 jaar		10	33	43
Vervangingsvee van 1 jaar tot 2 jaar		19,2	58	73
Mestvee				
Zoogkoeien		25	65	127
Mestkalveren		3,6	10,5	14,1
Runderen jonger dan 1 jaar		7	22,3	31,7
Runderen van 1 tot 2 jaar		19,2	58	83
Andere runderen		29,5	77	106,5

¹ De NER-D-waarde is de waarde waarmee landbouwers hun gemiddelde veebezetting per diercategorie moeten vermenigvuldigen. Dat getal moeten landbouwers vergelijken met de NER-D die ze gekregen hebben om te weten of ze niet te veel dieren houden.

////////////////////////////////////

1.2 UITSCHIEDINGSCIJFERS VEEVOEDERCONVENANT

Voor de volgende diercategorieën kunt u verlaagde uitscheidingscijfers gebruiken, op voorwaarde dat u de dieren gedurende het hele productiejaar gevoerd hebt met nutriëntenarme voeders.

Diersoort	Diercategorie	Convenantcijfers	
		P ₂ O ₅ -uitscheiding kg/dier, jaar	N-uitscheiding kg/dier, jaar
Varkens	Biggen van 7 tot 20 kg	1,22	NVT
	Beren	13,26	25,75
	Zeugen, incl. biggen van minder dan 7 kg	13,26	25,75
	Andere varkens van 20 tot 110 kg	4,32	11,03
	Andere varkens van 110 kg en meer	13,26	25,75
Pluimvee	Slachtkuikens	0,20	0,55

Vraag bij de leverancier een attest laagfosfor- en/of laageiwitvoeder, uitgeschreven door de producent van het voeder. Voeg dat attest als bijlage bij de jaarlijkse Mestbankaangifte. Alleen producenten die voor het lopende jaar het veevoederconvenant hebben ondertekend, kunnen een (door de Mestbank erkend) 'attest geleverde voeders' afleveren.

De hoeveelheid convenantvoeder is beperkt tot de wettelijk vastgelegde maximumopname per dier:

Diercategorie	Omschrijving in het convenant laagfosforvoeder en in het convenant laageiwitvoeder	Hoeveelheid voeder kg/dier, jaar
Biggen van 7 tot 20 kg	Biggen van 7 tot 20 kg	206
Beren	Beren	1150
Andere varkens van 20 tot 110 kg	Andere varkens van 20 tot 40 kg Andere varkens van 40 tot 110 kg	700
Zeugen, incl. biggen van minder dan 7 kg	Zeugen, inclusief biggen van minder dan 7 kg	1150
Andere varkens van 110 kg en meer	Andere varkens van 110 kg en meer	1150
Slachtkuikens	Braadkippen tot 2 weken Braadkippen vanaf 2 weken	34,7

1.3 UITSCHIEDINGSCIJFERS REGRESSIE

Op basis van praktijktesten werd vastgesteld dat er een lineair verband is tussen de opname van ruw eiwit en P en de uitscheiding van N en P_2O_5 . U kunt met de verbruikte voeders en de regressierechten de correcte uitscheidingscijfers berekenen.

Diercategorie	P ₂ O ₅ -uitscheiding kg/dier, jaar	N-uitscheiding kg/dier, jaar
Biggen van 7 tot 20 kg	$Y = 1,6516 X - 0,8187$	$Y = 0,0996 X - 1,3218$
Andere varkens van 20 tot 110 kg	$Y = 2,0368 X - 2,2347$	$Y = 0,1347 X - 4,4181$
Andere varkens van 110 kg en meer	$Y = 2,2888 X - 2,5326$	$Y = 0,1599 X - 5,5152$
Zeugen, incl. biggen van minder dan 7 kg	$Y = 2,2888 X - 2,5326$	$Y = 0,1599 X - 5,5152$
Beren	$Y = 2,2888 X - 2,5326$	$Y = 0,1599 X - 5,5152$
Legkippen	$Y = 2,2254 X - 0,0606$	$Y = 0,1496 X - 0,2455$
Ouderdieren legkippen	$Y = 2,2606 X - 0,0587$	$Y = 0,1548 X - 0,2305$
Opfokpoeljen van legkippen	$Y = 2,2277 X - 0,0512$	$Y = 0,1492 X - 0,1149$
Slachtkuikens	$Y = 2,3340 X - 0,1960$	$Y = 0,1541 X - 0,5283$
Slachtkuikenouderdieren	$Y = 2,2606 X - 0,0587$	$Y = 0,1517 X - 0,1918$
Opfokpoeljen van slachtkuikenouderdieren	$Y = 2,2152 X - 0,0770$	$Y = 0,1571 X - 0,1705$

Voeg uw voederregister per diercategorie bij uw aangifte, samen met een attest van levering van die voeders en de berekeningswijze van de uitscheidingscijfers.

Y = de productie (in kg) van respectievelijk P_2O_5 en N per dier en per jaar.

X = het verbruik (in kg) van respectievelijk P en ruw eiwit per dier en per jaar.

2 FORFAITAIRE MESTSAMENSTELLINGEN VAN DIERLIJKE MEST

Meer informatie over het gebruik van mestsamenstellingen vindt u op www.vlm.be. Kies daar voor: thema's > Mestbank > mest > dierlijke productie> [mestsamenstellingen vanaf 2018](#).

Mestcode ¹	Diersoort	Vorm ²	N (kg/ton)	P ₂ O ₅ (kg/ton)	Dichtheid (ton/m ³)
Runderen					
1	Runderen	G	4,0	0,2	1,0
2	Runderen	M	4,8	1,4	1,0
3	Runderen	V	7,1	2,9	0,8
4	Mestkalveren	M	3,0	1,3	1,0
Varkens					
8	Zeugen en biggen	G	2,0	0,9	1,0
9	Zeugen en biggen	M	3,2	1,4	1,0
10	Zeugen en biggen	V	7,5	9,0	0,8
11	Vleesvarkens	G	5,8	0,9	1,0
12	Vleesvarkens	M	6,4	3,5	1,0
13	Vleesvarkens	V	7,5	9,0	0,8
499	Biggen van 7 tot 20 kg	M	4,3	1,7	1,0
Pluimvee					
690	Slachtkuikens	V	27,1	14,1	0,5
691	Leghen kooi – rechtstreekse mestafvoer	VV	22,7	14,3	0,8
692	Leghen kooi – mestopslag in loods	VV	26,9	21,3	0,8
693	Leghen kooi – mestopslag in loods + droging	VD	31,5	28,5	0,6
694	Leghen scharrel of volière	V	19,8	27,4	0,5
695	Leghen ouderdier	V	19,8	27,4	0,5
696	Opfok leghen kooi	VV	23,6	14,6	0,8
697	Opfok leghen scharrel of volière	V	25	24,4	0,5
698	Opfok slachtkuikenouderdieren	V	19,8	26,2	0,5
699	Slachtkuikenouderdieren	VD	20,9	31,8	0,6
22	Ander pluimvee	V	17,4	19,3	0,5
23	Eenden	V	11,0	14,0	0,8
Anderen diersoorten					
24	Schapen	V	8,3	3,5	0,8
25	Paarden	G	4,0	0,2	1,0
26	Paarden	V	5,0	3,0	0,7
27	Geiten	V	6,6	3,5	0,8
28	Nertsen	V	14,1	25,3	0,6
29	Nertsen	G	2,0	0,2	1,0
30	Konijnen	G	1,4	0,0	1,0
31	Konijnen	M	8,5	13,5	1,0
32	Konijnen	V	16,9	13,8	0,8
33	Konijnen in dieppitstal	V	13,4	12,7	0,7
Overige					
172	Champost	V	6,3	4,0	0,7

¹ code voor het invullen van de mestsoort op een mestafzetdocument via MTIL

² M: mengmest, G: gier, V: vaste mest, VV: vochtige, vaste mest, VD: vaste, gedroogde mest

3 RICHTWAARDEN VOOR DE SAMENSTELLING VAN SPUISTROOM

Forfaitaire samenstelling spuistroom, in kg per ton, die de Mestbank toepast als een tuinder niet beschikt over een analyse. Spuistroom wordt beschouwd als een andere meststof.

Teelt	N (kg/ton)	P ₂ O ₅ (kg/ton)
Azalea	0,07	0,02
Boomkwekerij	0,02	0,01
Aardbeien	0,18	0,06
Sla	0,28	0,11
Groene en bloeiende planten	0,18	0,05
Rozen	0,19	0,06
Komkommers	0,39	0,08
Paprika	0,40	0,08
Tomaten	0,54	0,10
Aubergines	0,49	0,08
Forcerie witloof	0,10	0,04
Andere tuinbouwteelten	0,50	0,20

4 BEMESTINGSNORMEN PER GEBIED

Het volledige grondgebied van het Vlaamse Gewest wordt afgebakend als kwetsbaar gebied waardoor overal de maximale norm van 170 kg N uit dierlijke mest per hectare en per jaar van toepassing is.

De maximale stikstofnormen worden bepaald door het bodemtype. Er wordt onderscheid gemaakt tussen zandbodems en niet-zandbodems. Tot de zandbodems behoren alle percelen die liggen in de landbouwstroken Kempen en Vlaamse zandstreek, behalve de percelen in Vlaams-Brabant. Alle andere percelen behoren tot de niet-zandbodems.

Sinds MAP 5 worden de fosfaatsnormen gekoppeld aan het plantbeschikbaar fosfaatgehalte in de bodem. Op basis daarvan worden de percelen opgedeeld in 4 klassen (I, II, III en IV). Met een bodemanalyse kan een landbouwer aantonen in welke fosfaatklasse een perceel valt. Vanaf 2017 worden alle percelen die niet beschikken over een bodemanalyse standaard ingedeeld in klasse IV. Een fosfaatanalyse vraagt u aan via SNapp op het Mestbankloket.

De opgegeven bemestingsnormen zijn maximale waarden. De optimale teelttechnische bemesting kan lager of hoger zijn, afhankelijk van de bodemreserve en de teelt. Sinds MAP 5 geldt een bedrijfsbenadering van de bemestingsruimte. Tenzij het perceel bemestingsbeperkingen heeft door de 2GVE-regelgeving, door een beheerovereenkomst of omdat het in grondwaterwingebied zone I ligt, kunt u uw bemesting op perceelsniveau aanpassen. Belangrijk is dat de normen op bedrijfsniveau niet overschreden worden. Door de bedrijfsbenadering kunt u dus op bepaalde percelen meer bemesten maar dan kunt u op andere percelen niet meer bemesten tot de wettelijke maximale bemestingsnormen. Binnen de bedrijfsbenadering is er echter wel een beperking voor de stikstofnormen. Er mag niet meer dan het dubbele van de maximale normen op het perceel opgebracht worden. Voor fosfaat geldt die beperking niet.

Met MAP 6 wordt een nieuwe gebiedstype-indeling ingevoerd die de vroegere afbakening van de focusgebieden vervangt. De afstroomzones van de Vlaamse waterlichamen worden gebruikt als geografische basiseenheid voor de indeling in 4 verschillende gebiedstypes. Naargelang de beoordeling van de oppervlakte- en grondwaterkwaliteit, wordt elke afstroomzone ingedeeld in één van de 4 gebiedstypes:

- gebiedstype 0: waterkwaliteitsdoelstelling is gehaald
- gebiedstype 1: waterkwaliteitsdoelstelling is in zicht
- gebiedstype 2: middelgrote afstand tot de waterkwaliteitsdoelstelling
- gebiedstype 3: grote afstand tot de waterkwaliteitsdoelstelling

Deze gebiedstypes vormen de basis voor een differentiatie van de maatregelen. In gebieden waar nog een grote verbetering van de waterkwaliteit moet gerealiseerd worden, zijn immers strengere maatregelen nodig dan in gebieden waar de waterkwaliteitsdoelstellingen bijna of al gerealiseerd zijn.

In de gebiedstypes 2 en 3 waar de waterkwaliteit slecht tot zeer slecht is, worden de bemestingsnormen werkzame stikstof stelselmatig verstrengd gedurende de 4 jaren dat MAP6 van toepassing is.

Daling normen werkzame stikstof		GT2	GT3
	2019	- 0%	-5%
	2020	-5%	-10%
	2021	-5%	-15%
	2022	-10%	-20%

In 2019 worden enkel op percelen gelegen in gebiedstype 3 de normen werkzame stikstof met 5% verminderd. In de andere gebiedstypes blijven die ongewijzigd.

Als uw bedrijf in 2019 een focusbedrijf met maatregelencategorie 2 of 3 was als gevolg van de nitraatresiducampagne 2018 (opgelegd op 19 april 2019), behoudt u in 2019 de opgelegde vermindering van 10%, 20% of meer van de bemestingsnormen werkzame stikstof. De reductie op de stikstofnorm uit dierlijke mest valt weg.

Daarnaast definieert het Mestdecreet ook afbakeningen van o.a. natuur- en bosgebied en fosfaatverzadigd gebied. In deze gebieden zijn specifieke bemestingsregimes van toepassing. In de beschermingszone type I van grondwaterwingebieden mogen geen meststoffen opgebracht worden.

Als percelen in meerdere afbakeningen liggen, gelden de strengste bepalingen.

Per afbakening wordt aan elk perceel een waarde toegewezen op basis van het grootste deel. Daarnaast zijn meerdere regimes mogelijk, afhankelijk van de keuzes die u maakt (bv. toepassing van een beheerovereenkomst met bemestingsbeperkingen) of van wat de wetgeving oplegt (bv. ontheffing).

Er kunnen u ook bemestingsbeperkingen opgelegd worden als gevolg van sancties. Als u het voorbije jaar onvoldoende verplichte stikstofstalen met bemestingsadvies hebt laten nemen op uw percelen met groenten van groep I en II, aardbeien, sierteelt en boomkweek, worden de stikstofnormen met 20% verminderd voor de teelten groenten van groep I en II, aardbeien, sierteelt en boomkweek.

Sinds 2016 geldt alleen nog het systeem van werkzame stikstof. Werkzame stikstof is de hoeveelheid stikstof uit meststoffen, die het gewas het eerste jaar nuttig kan gebruiken.

Werkingscoëfficiënten voor de omzetting naar werkzame stikstof (% van totale N):

Mestsoort	Werkingscoëfficiënt %
Kunstmest, spuiroom en effluenten	100
Vloeibare dierlijke mest en andere meststoffen (uitgezonderd spuiroom en effluenten)	60
Vaste dierlijke mest, traagwerkende meststoffen met attest (uitgezonderd gecertificeerde gft- en groencompost) en boerderijcompost	30
Stikstof van rechtstreekse uitscheiding bij begrazing	20
Gecertificeerde gft- en groencompost	15

Algemene bemerkingen:

- De bemestingsnormen zijn inclusief de bemesting opgebracht door grazend vee. Dat betekent dat u rekening moet houden met de duur van de begrazing en het aantal dieren per ha om de hoeveelheid dierlijke mest te berekenen die u, naast de begrazing, nog mag opbrengen.
- Het gebruik van slib van rioolwaterzuiveringsinstallaties op landbouwgrond is verboden.
- Sommige beheerovereenkomsten kunnen bemestingsbeperkingen opleggen. Raadpleeg hiervoor uw contract(en).
- Als gecertificeerde gft- en groencompost op een perceel wordt gebruikt, hoeft slechts 50% van de hoeveelheid P_2O_5 van die compost in rekening gebracht te worden en dit ongeacht de klasse van het perceel.
- Als boerderijcompost of stalmest op een perceel van klasse I of II opgebracht wordt, hoeft ook slechts 50% van de hoeveelheid P_2O_5 in rekening gebracht te worden. Voor biobedrijven en circulaire stalmestbedrijven wordt ook op klasse III en IV percelen slechts 50% in rekening gebracht.

4.1 STIKSTOFBEMESTINGSNORMEN

4.1.1 ALGEMEEN REGIME (WATER 1)

Teelt		Werkzame N (kg/ha, jaar)						Dierlijke N (kg/ha, jaar)
		Gebiedstypes 0 en 1		Gebiedstype 2 (-0%)		Gebiedstype 3 (-5%)		
		Zand	Niet-zand	Zand	Niet-zand	Zand	Niet-zand	
Grasland	Maaien	375	385	375	385	356	366	170
	Maaien + grazen	235	245	235	245	223	233	170
Wintertarwe of triticale		160	175	160	175	152	166	100
Wintergerst of andere graangewassen		110	125	110	125	105	119	100
Suikerbieten		135	150	135	150	128	143	170
Voederbieten		235	260	235	260	223	247	170
Aardappelen		190	210	190	210	181	200	170
Maïs		135	150	135	150	128	143	170
Groenten groep I		225	250	225	250	214	238	170
Groenten groep II		160	180	160	180	152	171	170
Groenten groep III		115	125	115	125	109	119	170
Sierteelt en boomkweek		160	180	160	180	152	171	170
Aardbeien		160	160	160	160	152	152	170
Spruitkool		225	250	225	250	214	238	170
Teelten met een lage stikstofbehoefte ¹		115	125	115	125	109	119	125
Andere leguminosen dan erwten en bonen		70	75	70	75	67	71	120 (Z) / 125 (NZ) ²
Andere teelten incl. voederkool en bladrammenas		130	145	130	145	124	138	170

Teeltcombinatie	Werkzame N (kg/ha, jaar)						Dierlijke N (kg/ha, jaar)
	Gebiedstypes 0 en 1		Gebiedstype 2 (-0%)		Gebiedstype 3 (-5%)		
	Zand	Niet-zand	Zand	Niet-zand	Zand	Niet-zand	
Gras/snijrogge + maïs ³	200	230	200	230	190	219	170
Wintertarwe of triticale met nateelt ⁴	180	195	180	195	171	185	170
Wintergerst of andere graangewassen met nateelt	130	145	130	145	124	138	170
Groep I en I	315	350	315	350	299	333	170
Andere hoofdteelt met voor- of nateelt groep I	315	350	315	350	299	333	170
Groep I en II	270	300	270	300	257	285	170
Andere hoofdteelt met voor- of nateelt groep II	270	300	270	300	257	285	170
Groep I en III	250	275	250	275	238	261	170
Andere hoofdteelt met voor- of nateelt groep III	250	275	250	275	238	261	170
Groep II en II	250	275	250	275	238	261	170
Groep II en III	205	225	205	225	195	214	170
Groep III en III	180	200	180	200	171	190	170
3 of meerdere groenteteelten waarvan minstens één groente van groep II	250	275	250	275	238	261	170

3 of meerdere groenteteelten met geen enkele groente van groep II	180	200	180	200	171	190	170
---	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

¹ Gewassen met een lage stikstofbehoefte zijn cichorei, witloof, fruit (behalve aardbeien), sjalotten, uien en vlas.

² Z: zandgrond, NZ: niet-zandgrond

³ Snijrogge geteeld als voedergras (geoogst na 15 maart en afgevoerd) of één snede gras (gemaaid na 1 april en afgevoerd).

⁴ Vanggewas, wintergras of ander volggras

De lijsten van de groenten van groep I, II en III vindt u op pagina 15.

4.1.2 MET DEROGATIE (WATER 2)

Op de percelen waarop derogatie van toepassing is, gelden de volgende bemestingsnormen. Derogatie kan slechts aangevraagd worden voor een beperkt aantal teelten of teeltcombinaties (derogatiegewassen). Daarom vindt u in de onderstaande tabel alleen die teelten en teeltcombinaties terug.

Teelt		Werkzame N (kg/ha, jaar)						Dierlijke N (kg/ha, jaar)
		Gebiedstypes 0 en 1		Gebiedstype 2 (-0%)		Gebiedstype 3 (-5%)		
		Zand	Niet-zand	Zand	Niet-zand	Zand	Niet-zand	
Grasland ¹	Maaien	375	385	375	385	356	366	250
	Maaien + grazen	235	245	235	245	223	233	250
Wintertarwe of triticale met vanggewas ²		180	195	180	195	171	185	200
Suikerbieten		135	150	135	150	128	143	200
Voederbieten		235	260	235	260	223	247	200
Gras/snijrogge ³ met maïs		200	230	200	230	190	219	250
Maïs met gras in onderzaai ⁴		200	230	200	230	190	219	250

¹ Het betreft alle grasland inclusief grasklaver met maximum 50% klaver.

² De lijst van de vanggewassen vindt u op pagina 15.

³ Eén snede gemaaid (na 1 april) en afgevoerd gras of één snede geoogste (na 15 maart) en afgevoerde snijrogge.

⁴ Gras in onderzaai mag u na de oogst van de maïs pas omploegen of inwerken vanaf 15 februari van het volgende jaar.

4.1.3 KWETSBAAR GEBIED NATUUR

Onder het kwetsbaar gebied natuur vallen:

1. de gewestplanbestemmingen 'natuurgebieden', 'natuurontwikkelingsgebieden', 'natuurreservaten' en 'bosgebieden' met verstrenging;
2. de bestemmingen 'natuur en reservaat' en 'bos' van de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (GRUP).

In het kwetsbaar gebied natuur geldt het bemestingsverbod. Alleen op grasland kan een bemesting gebeuren door rechtstreekse uitscheiding (begrazing) van maximaal 2 GVE/ha, jaar.

Sommige percelen in het kwetsbaar gebied natuur kunnen afwijken van dit bemestingsverbod. De volgende bemestingsregimes zijn mogelijk:

////////////////////////////////////

4.1.3.1 ALGEMEEN REGIME NATUUR (NATUUR 1)

Teelt		Werkzame N (kg/ha, jaar)						Dierlijke N (kg/ha, jaar)
		Gebiedstypes 0 en 1		Gebiedstype 2 (-0%)		Gebiedstype 3 (-5%)		
		Zand	Niet-zand	Zand	Niet-zand	Zand	Niet-zand	
Grasland	Maaien	0	0	0	0	0	0	0
	Maaien + grazen	34 ¹	34 ¹	34 ¹	34 ¹	32 ¹	32 ¹	170 ²
	Maaien met BKM ¹⁻³	100 ⁴	100 ⁴	100 ⁴	100 ⁴	95 ⁴	95 ⁴	0
	Maaien + grazen met BKM ¹⁻³	134 ⁵	134 ⁵	134 ⁵	134 ⁵	127 ⁵	127 ⁵	170 ²
Akker		0	0	0	0	0	0	0
Akker met BKM ¹⁻³		100 ⁴	100 ⁴	100 ⁴	100 ⁴	95 ⁴	95 ⁴	0

¹ De maximale hoeveelheid werkzame stikstof mag uitsluitend door begrazing afgezet worden.

² Bemesting alleen via begrazing door maximum 2 grootvee-eenheden/ha op jaarbasis. 2 GVE/ha, jaar komt overeen met 170 kg N/ha, jaar. Die hoeveelheid mag uitsluitend door begrazing afgezet worden.

³ Voor percelen met de biologische waardering 'Potentieel belangrijk grasland' in de hierboven vermelde bestemmingen kan de beheerovereenkomst 100 kg N/ha uit kunstmest (BKM) jaarlijks aangevraagd worden via de verzamelaanvraag van het Departement Landbouw en Visserij.

⁴ De maximale hoeveelheid werkzame stikstof mag uitsluitend door kunstmest ingevuld worden.

⁵ De maximale hoeveelheid werkzame stikstof mag uitsluitend door een combinatie van begrazing en kunstmest (maximaal 100 kg N/ha) afgezet worden.

4.1.3.2 REGIME NATUUR MET HUISKAVEL OF ONTHEFFING (NATUUR 2)

Voor percelen met het kenmerk 'huiskavel' (H) of 'ontheffing' (O) of beide (OH) gelden de algemene bemestingsnormen (Water 1).

4.2 FOSFAATBEMESTINGSNORMEN

4.2.1 FOSFAATKLASSEN

4.2.1.1 ALGEMEEN REGIME

Teelt		Totale P ₂ O ₅ (kg/ha, jaar)			
		Klasse I	Klasse II	Klasse III	Klasse IV
Grasland	Maaien	115	95	90	70
	Maaien + grazen	115	95	90	70
Wintertarwe of triticale		95	75	70	55
Wintergerst of andere graangewassen		95	75	70	55
Suikerbieten		85	65	55	45
Voederbieten		85	65	55	45
Aardappelen		95	75	70	55
Maïs		100	80	70	55
Groenten groep I		85	65	55	45
Groenten groep II		85	65	55	45
Groenten groep III		85	65	55	45
Sierteelt en boomkweek		85	65	55	45
Aardbeien		85	65	55	45

Spruitkool	85	65	55	45
Teelten met een lage stikstofbehoefte ¹	85	65	55	45
Andere leguminosen dan erwten en bonen	85	65	55	45
Andere teelten incl. voederkool en bladrammenas	85	65	55	45

Teeltcombinatie	Totale P ₂ O ₅ (kg/ha, jaar)			
	Klasse I	Klasse II	Klasse III	Klasse IV
Gras/snijrogge + maïs ²	115	95	90	70

¹ Gewassen met een lage stikstofbehoefte zijn cichorei, witloof, fruit (behalve aardbeien), sjalotten, uien en vlas.

² Snijrogge geteeld als voedergras (geoogst na 15 maart en afgevoerd) kan gebruikt worden als alternatief voor één snede gras (gemaaid na 1 april en afgevoerd).

De lijsten van de groenten van groep I, II en III vindt u op pagina 15.

4.2.1.2 FOSFAATKLASSE IN COMBINATIE MET NATUUR 1

Teelt		Totale P ₂ O ₅ (kg/ha, jaar)			
		Klasse I	Klasse II	Klasse III	Klasse IV
Grasland	Maaïen	0	0	0	0
	Maaïen + grazen	60 ¹	60 ¹	60 ¹	60 ¹
Akker		0	0	0	0

¹ Bemesting alleen via begrazing door maximum 2 grootvee-eenheden/ha op jaarbasis. 2 GVE/ha, jaar komt overeen met 60 kg P₂O₅/ha, jaar. Die hoeveelheid mag uitsluitend door begrazing afgezet worden.

4.2.1.3 FOSFAATKLASSE IN COMBINATIE MET NATUUR 2

Voor percelen met het kenmerk 'huiskavel' (H) of 'ontheffing' (O) of beide (OH), gelden de bemestingsregimes van Fosfaatklassen: algemeen bemestingsregime.

4.2.2 FOSFAATVERZADIGDE GEBIEDEN (voorheen fosfaat 1)

Teelt	Totale P ₂ O ₅ (kg/ha, jaar)
Alle	40

Op percelen in de fosfaatverzadigde gebieden geldt een beperking op de toediening van fosfaat. Voor de toegelaten hoeveelheden stikstof gelden de bemestingsnormen van het gebied waarin het perceel ligt. Door middel van bodemanalyses kan een perceel afwijken van deze norm.

- Op basis van een P-AL-analyse kan het perceel ingedeeld worden in klasse I, II of III en de norm van die klasse verkrijgen.
- Op basis van een analyse van de fosfaatverzadigingsgraad kan het perceel het kenmerk krijgen van niet-fosfaatverzadigd perceel en dan geldt de algemene bemestingsnorm fosfaat:

4.2.3 PERCELEN MET EEN LAAG FOSFAATBINDEND VERMOGEN (voorheen fosfaat 2)

Percelen die in MAP 4 ingedeeld werden als percelen met een laag fosfaatbindend vermogen, zijn ingedeeld in de fosfaatklasse IV, tenzij ze door een bodemanalyse in een lagere klasse ingedeeld worden.

////////////////////////////////////

5 LIJSTEN GROENTEGROEPEN

GROEP I: bloemkool, groene selder, witte kool, boerenkool, spitskool, prei, broccoli, romaneskokool, rodekool, savooikool, artisjok, Chinese kool, rabarber, bladselder of andere kolen met uitzondering van voederkool en spruitkool.

GROEP II: spinazie, courgettes, sla, knolselder, peterselie, bieslook, basilicum, augurken, pompoenen, knolvenkel, koolrabi, paksoi en andere groenten die niet onder groep I of groep III vallen en geen teelt zijn met een lage stikstofbehoefte.

GROEP III: wortelen, rapen, koolraap, rode biet, pastinaak, rammenas met uitzondering van bladrammenas, radijs, mierikswortel, schorseneren, wortelpeterselie, asperges, erwten, bonen, dille, kervel, tijm, of andere kruiden met uitzondering van peterselie, bieslook en basilicum.

6 LIJST VANGGEWASSEN

Vanggewassen zijn: gele mosterd, Sarepta mosterd, bladrammenas, Facelia, Tagetes, voederkool, bladkool, Festulolium, Nyger, gras, raaigras, grasklaver, soedangras, zomerhaver, boekweit, Japanse haver, raapzaad, komkommerkruid, zwaardherik, snijrogge, een mengsel van niet-vlinderbloemige groenbedekkers of andere niet-vlinderbloemige groenbedekkers.

7 CONTACTGEGEVENS

Op werkdagen is de Mestbank telefonisch bereikbaar van 9 uur tot 12.00 uur en van 13.00 uur tot 16.30 uur. Bezoekers worden op afspraak ontvangen. U vindt de Mestbank online op www.vlm.be.

- VLM Regio West, met vestigingen in:
 - Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 75
9000 **Gent**
Tel.: 09 244 85 00
 - Velodroomstraat 28
8200 **Brugge**
Tel.: 050 45 81 00
- VLM Regio Oost, met vestigingen in:
 - Diestsepoort 6 bus 74
3000 **Leuven**
Tel.: 016 66 52 00
 - Cardijnlaan 1
2200 **Herentals**
Tel.: 014 25 83 00
 - Koningin Astridlaan 50
3500 **Hasselt**
Tel.: 011 29 87 00